

katechetický **VĚSTNÍK**

č. 10

Školní rok 2005/06 – červen

Duch Svatý

Mnohý kněz, dříve než předstoupí před své posluchače, úpěnlivě prosí o pomoc Ducha Svatého. Jiný se spoléhá především na své schopnosti, protože zná své kvality a je si sebou jistý. Někdo pracuje na efekt, jinému záleží na něčem hlubším. Co je vlastně úspěch? Kdo má klíček k tomu velikému umění přivést někoho na cestu, která směřuje k Bohu? K tomu je zapotřebí Boží milost. A Boží milost – to je dar shůry, tu člověk dát nemůže. Lze ji pouze vyprosit. Jinými slovy: Boží dílo nestojí na člověku, ale na Bohu. Platí, že on musí růst, já se menšit, proto přemíra lidského sebevědomí nemusí být na místě.

Domnívám se, že při výuce náboženství je to podobné. Homilie v kostele může trvat deset minut, hodina náboženství je daleko náročnější. Někdo má hodně pedagogických darů, jiný méně, ale učitel, který za své žáky prosí, má šanci předat i to, co není jen plodem výuky – především dar víry.

Asi není třeba připomínat, jak se o Letnicích síla Ducha Svatého projevila. Jak se z bezradných rybářů stali svědkové Zmrtvýchvstalého, mužové víry. Je psáno, že jenom v Duchu Svatém je možné říci, že Ježíš je Pán.

Mnoho našich aktivit, plánů, nápadů vyjde naprázdno jen proto, že silou a inteligencí se nasazujeme tam, kde má působit Duch Svatý. Když se Duch Svatý dotkne člověka, vyjasní se, co je zamračené, uzdraví se, co je nemocné, ochrání se, co je ohrožené, a lidská nedůtklivost se změní ve vstřícnost, v dobrou vůli.

Někteří katecheté si na konci školního roku kladou otázku: Mělo mé úsilí a plahočení nějaký smysl? Pocit neúspěchu někdy převažuje nad pocitem relativního úspěchu. Není-li naše práce spojena s prosbou k Duchu Svatému, snadno může takový pocit převládnout. Ale i na konci školního roku lze mnohé zachránit upřímnou modlitbou k Duchu Svatému, aby to, co se nám nepodařilo uskutečnit, on svou mocí doplnil, rozhybal, probudil, vytvořil. Nemusí to být na první pohled vidět. Víra se rodí v srdci člověka.

Díky vám všem za celoroční námahu a snahu. Ať Duch Svatý osvěží a naplní také vás!

Váš + Karel Herbst

OBSAH čísla 10/2005-06

Téma:

Blahoslavení pronásledování

- **Vzděláváme se**
Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost...
- **Inspirace pro katechezi**
Mladší školní věk
Bůh nám dává sílu, abychom o něm mohli svědčit
Starší školní věk
Život přináší i těžkosti a utrpení
- **Příběhů není nikdy dost**
Edita Steinová
Goebbels
Nicola
- **Okénko**
rodinné katecheze
Měsíc červen, Prázdniny

PŘÍLOHY:

- **Luštěnky a prac. listy**
Blahoslavení pronásledování
Ovoce Ducha Svatého
Prázdniny
Chcete být bibliionářem?
- **Kartičky pro mše s dětmi**
28. neděle v mezidobí;
až Ježíše Krista Krále (B)
- **Minislovník**
křesťanských pojmů
Blahoslavenství,
Evangelium,
Liturgický rok, Modlitba

VZDĚLÁVÁME SE**Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království (Mt 5,10)**

Jedná se o blahoslavenství velmi podobné tomu, které je obsaženo ve verši 5,6 („blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni“). Zatímco však verš 6 zdůrazňuje spíš niternost, vnitřní postoj (touhy), naše blahoslavenství klade důraz na vnější stránku, na konkrétní projev prosazování spravedlnosti. Ve skutečnosti tu není protiklad, spíš komplementarita: jedno souvisí s druhým, obě dvě blahoslavenství tvoří dvě části jednoho obrazu.

Jak už bylo řečeno ve výkladu *Mt 5,6*, spravedlnost se má chápat specifitěji ve smyslu „evangelní normy“, proto se říká o něco dále „nebude-li vaše spravedlnost větší než spravedlnost učitelů zákona, jistě nevejdete do nebeského království“ (*5,20*). Spravedlnost je typickým biblickým pojmem vztahujícím se k věrnosti smlouvě čili Božímu slovu (nejedná se tedy o pouhý postoj „dávat každému to, co mu náleží“). A novozákonní spravedlnost je věrností smlouvě nové – evangeliu! Tento výklad evangelní spravedlnosti nachází své potvrzení v následujícím verši 11, rozvíjícím naše blahoslavenství („blaze vám, když vás budou tupit, pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně“) – opět se mluví o pronásledování, a to kvůli Kristu čili kvůli „evangelní spravedlnosti“! Víra v Krista není čistě „soukromou a skrytou záležitostí“, vyjadřuje se navenek skutky a vyznáním (*7,21-23; 25,31-46*). Učedník pronásledovaný kvůli „spravedlnosti“ jde ve šlépějích samotného Krista, pronásledovaného kvůli Otcovu slovu.

Velmi výstižný komentář tohoto blahoslavenství obsahuje *1 Petr 3,14-18*: „Ale i kdybyste pro spravedlnost měli trpět, jste blahoslavení. ‚Strach z nich ať vás neděsí ani nezviklá a Pán, Kristus, budiž svatý‘ ve vašich srdcích. Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslychal o naději, kterou máte, ale činite to s tichostí a s uctivostí. Když jste vystaveni pomluvám, zachovávejte si dobré svědomí, aby ti,

kteří hanobí váš dobrý způsob života v Kristu, byli zahanbeni. Je přece lépe, abyste trpěli za dobré jednání, bude-li to snad vůle Boží, než za zlé činy. Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé.“

Odměnou těchto pronásledovaných je nebeské království. Stejná odměna je také v prvním blahoslavenství (5,3), a tím se zahrámujeme textová jednotka blahoslavenství (takové zahrámování se odborně nazývá „inkluze“). Tímto zahrámováním se naznačuje i to, že ve všech příslibech „uprostřed“ (verše 4-9) jde v zásadě o stejnou odměnu, o přijetí nebeského království čili o přijetí Boží moci a slávy.

K reflexi

Mám odvahu přiznat se ke Kristu, k evangeliu? Slovy, nebo skutky? I za cenu nepopularity?

P. Angelo Scarano, S.S.L.

INSPIRACE PRO KATECHEZI

Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny (Mt 5,9)

MLADŠÍ ŠKOLNÍ VĚK

Bůh nám dává sílu, abychom o něm mohli svědčit

Pro dnešní blahoslavenství jsme vybrali postavu jáhna Štěpána. O tomto mladém muži se říká, že to je prvomučedník. Myslí se tím to, že jako první položil svůj život pro Ježíše. Jeho příběh nám popisují Skutky apoštolů a z textu je vidět, že Štěpán měl skutečně pro strach udělán. Byl to velký Boží muž, a protože byl pronásledován pro své přesvědčení, naplňuje právě to blahoslavenství, které blahoslaví ty, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost.

Pomůcky: Papír, fixy, malá tabule, křída a houba.

Biblické vyprávění: Štěpánův příběh nám líčí šestá a sedmá kapitola Skutků apoštolských. Boží slovo říká, že Štěpán byl obdařen Boží milostí a dělal mezi lidmi velké divy a znamení. Hned se však objevili lidé, kterým se to nelíbilo a začali se se Štěpánem přít. Nebyli však schopni čelit jeho moudrosti. Proto navedli několik mužů, kteří o něm křivě svědčili. Když se Štěpán začal hájit, jeho tvář vypadala jako tvář anděla. Nepřátelé zuřili a zatínali zuby. Pak začali křičet a zacpávat si uši. Vrhli se na něho a hnali ho ven za město, aby ho kamenovali. Svědkové dali své pláště hlídat jednomu mládenci, který se jmenoval Šavel. Štěpán se modlil, když ho kamenovali. Potom klesl na kolena a zvolal mocným hlasem: „Pane, odpusť jim tento hřích!“ To řekl, a zemřel. Tak vlastně začalo první pronásledování církve. Jedním z největších pronásledovatelů byl právě mladík Šavel. Jeho příběh je nám velmi dobře znám. Byla to možná právě přímluva svatého Štěpána, která mu pomohla v jeho obrácení se ke křesťanství!

Dynamiky:

- **Odpuštění**

Katecheta napíše na malou tabuli slovo „zlo“. Potom se zeptá dětí, co může člověk dělat, když provede něco zlého. S pomocí dětí nakonec udělá tento závěr: „Když uděláme něco zlého nebo špatného, tedy nějaké zlo, potřebujeme Boží

pomoc. Potřebujeme, aby nám Ježíš odpustil. Proto je důležité, abychom hříchu litovali a poprosili Ježíše o odpuštění. Když to uděláme, tak Ježíš udělá jednu věc.“ Katecheta nechá chvíli ticha, potom vezme houbu a slovo „zlo“ smaže. „Zlo je najednou pryč, je smazáno, protože Ježíš nám odpustil. Aby nám však mohl odpustit, je potřeba, abychom i my dokázali odpustit svým kamarádům a těm, kdo nám nějak ublížili. Tak, jak to dokázal jáhen Štěpán, když odpustil těm, kdo mu ublížili.“

• **Pronásledování**

Katecheta se zeptá dětí, jestli znají ještě nějakou biblickou postavu, kterou pronásledovali jako jáhna Štěpána. Katecheta si může připravit několik stručných charakteristik některých pronásledovaných postav. Úkolem dětí je zjistit, o jakou postavu se jedná. Např.:

Muž, jehož jméno máme zjistit, se dostal do zajetí. Jeho příběh najdeme ve Starém zákoně. I když byl u krále oblíben, měl nepřátele, kteří mu usilovali o život. Jejich příčiněním skončil v jámě, kde ho měli sežrat lvi. Ale protože Bůh byl s ním, nic se mu nestalo. Kdo to byl? (*Daniel*)

Jak se jmenoval muž, který se na svých cestách dostal až do Říma, kde byl ukřižován? Byl to apoštol, který se stal prvním papežem. (*Petr*)

Jak se jmenoval předchůdce Pána Ježíše? Nakonec se dostal do vězení, kde byl s'tat. (*Jan Křtitel*)

• **Nebeské království**

Těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, slibuje Ježíš nebeské království. Jak to ale v nebi vypadá? Jak to vypadá v takovém království? Něco o nebi víme z Bible, ale představit si ho zatím nedokážeme. Můžeme však říct, kdo už v nebi určitě je. Katecheta přinese papír a fixy a děti mají psát a malovat své představy o nebi: Kdo už tam je (Ježíš, Maria, andělé, svatí), jaké to tam je (láska, radost, pokoj, krása...) apod. Katechezi je možné zakončit slovy Písma svatého o tom, že „ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na lidskou mysl nevstoupilo to, co připravil Bůh těm, kdo ho milují“. Jinými slovy: nebe je nepředstavitelně krásné!

Připravil Petr Havlát

STARŠÍ ŠKOLNÍ VĚK

Život přináší i těžkosti a utrpení

Pomůcky: Papíry a tužky.

Cíl: Pomoci mladým lidem k tomu, aby si uvědomili, že k opravdovému křesťanskému životu patří schopnost se obětovat, snášet těžkosti a utrpení, které s sebou přináší život.

Uvedení do tématu: Když mluví Ježíš o budoucnosti svých učedníků, je velmi realistický. Mluví o pronásledování, o tom, že je posílá jako ovce mezi vlky. Počítá s utrpením, těžkostmi, oběťmi atd. Nicméně i tyto dramatické skutečnosti jsou cestou ke štěstí. Proto Ježíš blahoslaví ty, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost. Život většiny mladých lidí je do značné míry poznamenán zábavním průmyslem, jenž se stále více rozvíjí a zdokonaluje ve svých nabídkách. Díky tomu a ještě mnoha jiným faktorům mizí z života mladých

schopnost pro něco se obětovat, namáhat a snášet těžkosti spojené se zodpovědným životem. Nejde o to utrpení vyhledávat, ale reálně s ním počítat a prožívat ho spolu s Ježíšem.

Dynamiky:

- **„Žalobci a advokáti“ Boha ve věci utrpení ve světě**

Mladí utvoří dvojice. Jeden je Boží obhájce, druhý žalobce. Každý si napíše proslov buď na obhajobu Boha, nebo na jeho obžalobu. Potom se postupně čtou jednotlivé proslovy tak, že vždy nejprve obžaloba a poté obhajoba. Po každé dvojici můžeme zkusit vyprovokovat diskusi k tomu, co jsme slyšeli.

- **Čím Ježíš prošel**

Vybereme jedno pašijové vypravování, které si společně přečteme. Pro větší atraktivnost se ho můžeme pokusit rozdělit na co nejvíce rolí. Potom společně hledáme všechny formy utrpení, kterými Ježíš prošel, a vytvoříme z nich seznam. Na závěr můžeme poukázat na to, že když Ježíš mluví o blahoslavených, kteří jsou pronásledováni pro spravedlnost, tak z vlastní zkušenosti ví, o čem mluví. Proto má pochopení pro každého člověka, na kterého dolehlo zlo.

Námět připravil Pavel Kafka

PŘÍBĚHŮ NENÍ NIKDY DOST

❖ **Edita Steinová**

Příkladem člověka, který prožíval pronásledování pro spravedlnost jako cestu blahoslavenství, byla Edita Steinová. Narodila se 12. října 1891 ve Vratislavi. Její židovští rodiče měli spolu celkem jedenáct dětí. Poté, co vystudovala ve Vratislavi a Göttingenu filozofii a dosáhla doktorátu, byla Edita Steinová několik roků spolupracovnicí tehdy slavného fenomenologa Edmunda Husserla ve Freiburgu. Po přečtení životopisu Terezie z Avily konvertovala ke křesťanství. Bylo jí 31 let, když se nechala pokřtít. V příštích letech působila mladá žena jako docentka a učitelka. Přes pocity viny vůči své staré matce vstoupila Edita Steinová roku 1933 na kolínský Karmel a přijala jméno Terezie Benedikta od Kříže. V roce pogromů (1938), když židé byli v Německu pronásledováni, složila věčné sliby. Gestapo v té době vyhledávalo židy a posílalo je do koncentračních táborů. A nejenom je, ale i všechny, kdo jim pomáhali se schovávat. Sestra Tereza nechtěla vystavovat kolínský klášter a spolusestry nebezpečí, proto odešla na Nový rok 1939 do holandského kláštera v Echtu. Tam sepsala ještě několik vědeckých spisů, mezi jinými dílo ke 400. výročí svatého Jana od Kříže. Na této knize pracovala ještě 2. srpna 1942, v den, kdy byla odvečena gestapem.

Edita Steinová nevyužila možnost utéci na Karmel ve Švýcarsku, kde by byla v bezpečí, protože by nemohla s sebou vzít svou rodnou sestru Růženu, která mezitím také konvertovala. Za několik dní byly obě sestry deportovány do Osvětimi. Obě zemřely v plynové komoře. Edita ještě před smrtí povzbuzovala své spoluvězně: „Cokoli přijde, na všechno jsem připravena. Ježíš je i zde uprostřed nás.“ Edita Steinová byla blahověčena v roce 1987 Janem Pavlem II. a roku 1998 svatořečena.

Pavel Kafka

❖ Goebbels

Bylo to v Německu za druhé světové války. Georges Maus (1888-1945) byl hluboce věřícím křesťanem. Jako profesor dějepisu přednášel v maturitním ročníku o příznivém působení křesťanské lásky k bližním v dějinách. Jeden student se přihlásil s otázkou: „Platí tvrzení, že máme milovat své nepřátele, ještě i dnes?“

„Ježíšova slova platí vždycky a všude,“ odpověděl profesor. „A musíme milovat dokonce i Angličany?“ „Určitě!“ „Ale ministr propagandy Goebbels včera v rádiu říkal, že je třeba je nenávidět.“

Profesor pochopil léčku a odmlčel se. Potom pevným hlasem řekl:

„Ani ministr Goebbels nemůže zrušit Kristovo přikázání!“ Kvůli této odvážné odpovědi byl Georges Maus zatčen gestapem a zemřel v koncentračním táboře v Dachau. Hlady.

P. Lefèvre, Nevšední příběhy, KNA 2001

❖ Nicola

Nicola Valéryová je rumunská novinářka. Když se komunisté v roce 1948 chopili moci, byla tato hluboce věřící křesťanka, která nikdy neskrývala svoje přesvědčení, vsazena do vězení.

Jednoho dne dostala od svých nejbližších balík s jídlem. Bez meškání se o jeho obsah rozdělila s ostatními vyhladovělými spoluvězeňkyněmi. Připravila čtyři balíčky a pokoušela se poslat je ženám, které musely dodržovat přísné předpisy a neměly nárok na takovou pomoc zvenku. Když se během přestávky na vězeňském dvoře dozorkyně nedívala, podařilo se jí prostrčit skrze mříže tři balíčky. Když jim ale podávala čtvrtý, šeptla trochu hlasitěji: „To je poslední, rychle si ho vezměte!“

Ale právě v tom okamžiku se ozval hvizd píšťalky: „Stůjte, ani hnout!“ Něco takového je podle vězeňského řádu přísně zakázáno. Nicola byla za tento přestupek odsouzena na těžké práce. Musela nosit obrovské pytle s moukou, uložené v kostele, z kterého udělali sklad. Úplně vzadu, za posledním pytlem našla k svému velkému údivu ukrytou Bibli. Od nástupu komunistů byly všechny náboženské knihy včetně Bible absolutně zakázány. Nicola se rozhodla riskovat. Ukryla Bibli pod šaty a podařilo se jí pronést ji do společné místnosti, kde spala spolu s mnoha jinými ženami.

Poslechněme si teď její vyprávění:

„Vyšplhala jsem se na jednu z paland a oznámila jsem: ‚Mám tu něco mimořádného! Nalezla jsem bezpochyby tu nejdůležitější knihu na světě: Bibli!‘ Rozepnula jsem si košili a knihu jsem jim ukázala. ‚Kdo souhlasí, abychom si ji ponechaly, ať zvedne ruku!‘ Všechny paže se spontánně zvedly. Jen Marie de Layo řekla: ‚Já s tím nesouhlasím, protože jsem nevěřící a nevím, k čemu by nám ta kniha mohla být dobrá. Ale slibuji vám, že zachovám absolutní mlčení.‘

Abychom měly z Bible maximální užitek, rozstříhaly jsme ji tak, aby byla každá z šedesáti šesti knih Starého a Nového zákona zvlášť. Každý večer a při sebemenší hrozbě prohlídky naše malá knihovna mizela v nádržce na vodu, která se už roky nepoužívala a kterou dozorkyně nikdy neprohlížely. Působením Boží milosti tato improvizovaná knihovna konala zázraky. Byla jsem svědkyní dojemných konverzí.“

Z povídky Gina P. Lefèvre, Nevšední příběhy, KNA 2001

VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

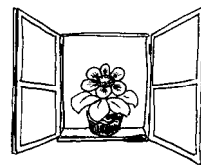
- ☀ Správné odpovědi **Chcete být bibliionářem:** 1A, 2B, 3D, 4A, 5A, 6D, 7C.
Nápověda „po telefonu“: **1.** Více autorů. – **2.** Mk 6,51. – **3.** První kniha Mojžíšova. – **4.** Žl 23,1. – **5.** 2 Sam 5,3. – **6.** 2 Sam . – **7.** Jak 1,19.
- ☀ **Blahoslavení pronásledovaní:** V TĚŽKÝCH OKAMŽICÍCH. (Jednotlivá slova meandrovky: 1. Veronika, 2. oheň, 3. mučení, 4. trpět, 5. kříž, 6. židovský, 7. učedníci, 8. hřích, 9. chorál.
- ☀ **Ovoce Ducha Svatého:** TRPĚLIVOST (banán), LASKAVOST (ananas), POKOJ (meruňka), DOBROTA (hruška), RADOŠT (pomeranč), TICHOST (jablko), LÁSKA (jahoda), SEBE-OVLÁDÁNÍ (meloun), VĚRNOST (hrozen).
- ☀ **Prázdniny:** ... CHVÁLIT BOHA ZA VĚCI KOLEM NÁS.

OKÉNKO RODINNÉ KATECHEZE

Měsíc červen

V měsíci červnu, který je zasvěcen Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, se v mnoha farnostech i doma modlíme litanie k Božskému Srdci Páně. Děti mohou vyrobit symbol srdce a vyzdobit jej. Můžeme vyprávět o dobrotě Ježíšova srdce na základě různých událostí z evangelia. K tomu použijeme ilustrované obrázky dětské Bible. Můžeme také mluvit s dětmi o událostech v naší rodině, při kterých jsme si obzvlášť uvědomili Boží působení.

V červnu také slavíme Seslání Ducha Svatého. Na tuto slavnost se připravujeme svatodušní nověnou. Devět dní se modlíme a prosíme o sedm darů Ducha Svatého, o dar moudrosti, rozumu, rady, síly, umění, zbožnosti a bázně Boží. Číslo sedm znamená plnost. Sedm dní před slavností můžeme dát do vázy větvičky a na červené stužky postupně každý den připevnit název jednoho daru. Povídáme si o něm a prosíme o něj. Ze Skutků apoštolů si přečteme některý z příběhů, kdy se v životě apoštolů projevila síla Ducha Svatého.

Prázdniny

Děti se na „velké“ prázdniny těší skoro celý rok a dospělí též rádi uvítají chvíle volna. Na rodinné dovolené často objevujeme nejrůznější místa a krásy přírody. Ale ani v pěkném prostředí se necítíme dobře, když se na nás druzí mračí a není příjemná atmosféra. Rodinná dovolená by měla být především o vzájemném porozumění. Nezáleží pak na místě, kde dovolenou strávíme, jako spíše na lásce mezi členy rodiny. Během školního roku se často dotýkáme svých životů jen povrchně. Na dovolené, nerušení žádnými závazky, vystupují naše vztahy do popředí. Často ty, které bývají bolestným potvrzením něčeho, co jsme jen tušili, nebo i věděli, avšak časový prostor pro možné zlepšení jsme vyplňovali jinak.

Některá společenství rodin jezdí na společnou dovolenou. Děti mají kamarády a rodiče společnost. Přesto jsou velmi cenné a krásné dovolené, kdy rodina stráví nějaký čas sama. Jsou to požehnané chvíle, kdy můžeme prohloubit vztahy mezi sebou nebo najít cesty k sobě navzájem. I velké děti si mohou najít během prázdnin týden, kdy by celá rodina mohla být pospolu. A nemusíme vymýšlet zrovna exotickou dovolenou. Záleží opravdu na vztazích, které se dají rozvíjet i ve skromných podmínkách, v nichž může vyniknout právě fantazie lásky. Nabízíme vám k tomu několik námětů.

Ranní modlitba

O dovolené se často dostaneme na místo bez náboženského symbolu, u kterého by se rodina scházela. Můžeme tedy vzít z domu podlepený obrázek Pána Ježíše či Panny Marie a postavit jej např. na vhodné místo v pokoji. Děti jej rády ozdobí svými nálezy z vycházek. Den můžeme začít četbou krátkého úryvku z Bible a následně modlitbou.

Večerní modlitba

K oživení vztahů může posloužit obrázek sluníčka. Na jeho paprsky mohou jednotlivci umístit své znamení, osobní věc, nebo lísteček se jménem. Čím více se mi líbil den a cítil jsem se dobře v rodině, tím položím osobní věc blíže středu sluníčka. V modlitbě pak každý poděkuje za to, co prožil. Je dobré, když následuje debata, příp. vzájemná omluva.

Hrníček

Na dovolenou si můžeme vzít něco, co nám připomíná domov, např. oblíbený hrníček. Setkáme se s ním vícekrát za den. Hned ráno z něj pijeme teplý čaj, kakao nebo kávu. Nemusí však sloužit jenom tehdy, když je plný. Když položíme prázdný hrníček na viditelné místo, můžeme do něj večer vložit např. vzkaz, co se mi ten den líbilo nebo komu jsem se snažil dělat radost. Při večerní modlitbě se jednotlivými vzkazy obohatíme.

Obálka na přání

Pokud máme rodinu s dětmi s většími věkovými rozdíly, bývá těžké domluvit se na společném programu. K tomu poslouží ozdobená obálka. Každý člen rodiny do ní vloží své přání, co by rád během dovolené dělal, a přitom se toho mohli účastnit všichni. Ráno nebo večer se vytáhne jedno přání a rodina zařídí podle toho další program.

Podle M. Mléčkové připravila JiŠ

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

- ☺ Katecheta: „Jak se má křesťan připravit na dobrou smrt?“
Odpověď: „Pěkně se obleče a lehne si.“ *Z Měřína*
- ☺ „Kolik je evangelistů?“ ptá se katecheta v 8. třídě.
Nastane podmračené ticho, které po chvíli přeruší začka:
„Jedenáct.“ Druhá přidá: „Dvanáct.“
A zakončí mladý borec: „Tak to by snad stačilo.“ *Zaslal L. Kinc*

© Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno
tel. 543 235 030, kl. 227 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz
<http://kc.biskupstvi.cz>

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 12332.

Zpracování: Mgr. Marie Špačková, Mgr. Jitka Šebková, Iva Fukalová.
Ilustrace: Iva Fukalová. Jazyková korektura: RNDr. Josef Gerbrich.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. ThLic. Vojtěcha Cikrleho
čj. Ep/680/03 z 9. 6. 2003.

Vychází 9× do roka (během školního roku). Toto číslo vychází 11. 5. 2006.